

Posudok oponenta magisterskej diplomovej práce

Názov práce: Textová analýza horoskopů

Autor: Michaela Babáčková

Metodologické aspekty:

Diplomová práca si vytyčuje za cieľ prevedenie dvoch druhov analýz na korpuse textov zo špecifickej oblasti a totiž internetových horoskopov. Texty boli podrobené najprv analýze na základe použitia metodologického aparátu prof. Kořenského *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu* (1987) a následne boli analyzované pomocou kvantitatívne-kvalitatívnej metódy s použitím lingvistického softwaru *Quita* (frekvenčná analýza, H-bod, distribúcia kolokácií a distribúcia slovných druhov). Obidve metódy boli výborne zvládnuté, kvantitatívna aj kvalitatívna zložka analýzy sa navzájom dopĺňajú. Práca s Kořenského metodologickým aparátom je prevedená kvalitne, autorka dokonale porozumela spôsobu analýzy a jednotlivým pojmom a náležite s nimi narába. Okrem dvoch spomenutých metód autorka popísala aj jazykové prostriedky mimo zvolený aparát, venovala pozornosť terminológií, modalite, frazeológii, expresivite a interpunkčným znamienkam. Tieto pridané časti analýzy tvoria dôležitú časť práce a ich zaradenie hodnotím veľmi pozitívne, pretože ide o autorkin vlastný vklad do už zabehnutej metodológie, resp. môžeme hovoriť o rozšírení, prípadne prispôbení metodológie špecifikám vybraných textov.

Obsahové náležitosti:

Autorka sa použitím zvolených metód snaží o popis charakteristických prvkov typických pre horoskopy ako špecifický druh textu a experimentálne tieto charakteristiky overuje na solídnom jazykovom korpuse zozbieranom po dobu 365 dní. Medzi nájsené typické prvky patrí napríklad miera neurčitosti, miera pravdepodobnosti, zameranie na adresáta a iné. Práca je obsahovo v poriadku, nakoľko spĺňa vytýčený cieľ, je prehľadne členená a uspokojuje všetky predpoklady kvalitnej vedeckej práce. Napriek tomu je mojou povinnosťou upozorniť na niektoré nedostatky. Zaujala ma podkapitola *Obsahově pragmatická segmentace*, ktorá sa začína upozornením na *nutnost* spomenutia problematiky rečových aktov. Nie som si istá, či je v tomto prípade naozaj nutné teóriu rečových aktov spomínať, v každom prípade, ak už sa autorka do toho pustila, práca by pôsobila lepšie, keby sa autorka držala primárnych zdrojov, nakoľko ide o pomerne komplexnú teóriu patriacu predovšetkým do filozofie jazyka. Autorka síce uvádza primárne zdroje, cituje ale len sekundárnu literatúru (Čermák 2001). Ďalej autorka uvádza, že „John R. Searle ve svém díle *A Classification of Illocutionary Acts* vyděluje šest základních komunikačních funkcí“. Pokiaľ mi je známe, tak sa jedná o omyl, pretože v spomenutom texte Searle vydeľuje jednotlivé typy ilokučných aktov, o pojme „komunikačná funkcia“ v uvádzanom texte nie je zmienka. Podobne zaradenie stĺpca „KF Searle“ do tabuliek s prehľadom OPJ sa mi javí ako zavádzajúci. Medzi pojmami *komunikačná funkcia* a *ilokučný akt* je veľký rozdiel. Fakt, že Searlova teória mohla niektorých autorov inšpirovať k vydeľovaniu jednotlivých komunikačných funkcií na tom nič nemení a autorka mohla byť viac opatrná a tieto dva pojmy nezamieňať. Rovnako aj tabuľka na str. 26, ako ju

uvádza autorka, prebraná z Hirschovej (1989), je zavádzajúca, pretože Hirschová dané termíny klasifikuje ako rečové akty, nie ako komunikačné funkcie.

Práca s literatúrou: Už som spomenula malé nedostatky ohľadom narábania so zdrojmi v teórii rečových aktov. Odhliadnuc od toho, autorka sa celkovo opiera o dostatočne veľký počet relevantných zdrojov a tieto sú korektne uvedené v zozname literatúry. Upozorním na nehomogénnosť bibliografických odkazov v tele textu práce, niekedy sú zdroje uvádzané v poznámke pod čiarou a niekedy v zátvorke priamo v tele textu, napr. str. 10, 11, 31.

Formálne náležitosti: Pri čítaní som narazila na občasné problémy so štylistikou, resp. formulovanie obsahu zdelenia sa občasne stáva nejasným až nezmyselným, takýchto prípadov je v texte minimálne, uvediem niektoré. Napr. hneď v abstrakte autorka uvádza „Zároveň jsou popsány další jazykové prostředky používané ke správnému fungování horoskopů.“ Autorka nevysvetľuje, čo pojem „správne fungovanie horoskopov“ znamená, veta je nejasná. Ďalej na str. 19 autorka píše „V komunikační události vystupují nebo se mluví o různých osobách [...] a o různých dalších předmětných objektech.“ Veta nedáva zmysel, predmetné objekty a osobné objekty sa navzájom vylučujú, nepatria do tej istej množiny.

Celkové hodnotenie a návrh klasifikácie:

Napriek malým nedostatkom (ktoré sú úplne bežné pri danom type práce) hodnotím prácu ako kvalitnú. Téma diplomovej práce prináša nové poznatky, zvolený druh analyzovaných textov je určite zaujímavý a doposiaľ mu nebola venovaná prílišná pozornosť zo strany lingvistiky. Pozitívne hodnotím prácu s dátami a celkovú prehľadnú štruktúru diplomovej práce. Prácu autorky hodnotím ako originálny a inovatívny počin, odporúčam ju k obhajobe a navrhujem hodnotenie známkou B.

Olomouc, 29.12.2018

Mgr. Ľudmila Lacková, Ph.D.

Katedra obecné lingvistiky FF UP v Olomouci

Otázky do diskusie

Dokážete si predstaviť praktické využitie Vašich záverov, napr. rady pri tvorbe horoskopov apod.?